

ikke sjældent, at en Sag, der i Virkeligheden har været Genstand for behørig Forligsmægling, desuagtet afvises, fordi det paa Grund af nogen Utydelighed i Forligsklagen eller en ringe Uoverensstemmelse mellem denne og den i Retten nedlagte Paastand ikke med fuldstændig Sikkerhed kan ses, at den stedfundne Forligsprøve har omfattet den foreliggende Sag i dens Helhed. En saadan Formalisme giver rig Anledning til en vidtløftig og spidsfindig Procedure, som ikke yder noget som helst Bidrag til den materielle Rets Fremme, og som det særlig i den mundtlige Rettergang er meget ønskeligt at holde borte. Dette opnaas ved den omhandlede Bestemmelse i § 143, uden at den Frihed, Udkastet i saa Henseende giver, kan antages at ville medføre noget virkeligt Tab for Forligsmæglingens Kraft og Betydning. En lignende Regel er i øvrigt for Tyendesagers Vedkommende allerede givet ved Lov 10de Maj 1854 § 74.

Der er ved § 143 tillagt Retten Myndighed til i Stedet for Sagens Afvisning at beslutte dens Udsættelse, for at Forligsmægling kan finde Sted. Man er herved gaaet ud fra, at der efter Omstændighederne vil kunne være Grund til at forskaane en Part for den Ulejlighed, og Tidsspilde, der kan flyde af Sagens Afvisning, selv hvor denne — som det efter Udkastets Regel for Fremtiden vil blive Tilfældet — sker inden Realitetsproceduren.

Andet Afsnit.

Midler til Sagens Oplysning.

Af de indledende Bestemmelser i det tidligere Forslags Kapitel om Bevis og Bevisførelse (2det Afsnit, Kapitel III), er § 196 udgaaet som kun indeholdende, hvad der er selvfølgeligt, §§ 197 og 200 udgaaede som overflødige, idet den fri Bevisbedømmelses Princip er tilstrækkelig tydelig udtalt i nærværende Udkasts § 104, 2det Punktum, §§ 198 og 199 udgaaede, idet de deri indeholdte Regler i nærværende Udkast ere optagne henholdsvis i §§ 214, 2det Stykke, og 257, 2det Stykke, og endelig § 201 udgaaet, fordi man med Hensyn til Spørgsmaalet om Rettens Stilling til fremmed Ret og andre Retssætninger, som den ikke i Embeds

Medfør skal kende, har foretrukket ikke at give nogen udtrykkelig Regel, men at lade det bero ved det hidtil gældende og Sagens Natur.

Kapitel XIV.

Vidner.

I dette Kapitel er optaget Regler, der i det hele svare til Reglerne i det tidligere Forslags §§ 190, 191, 194, 202—224, 351 og 373—380. Af Afvigelserne ere følgende de væsentligste:

1) Ligesom i Straffeprocessudkastet er *Tidspunktet for Vidners Edfæstelse* henflyttet til *efter Afhørelsen*, og der er under visse Betingelser givet Adgang til i Stedet for Ed at afgive en *højtidelig Forsikring i Eds Sted*. Med Hensyn til Begrundelsen heraf kan henvises til Bemærkningerne til Straffeprocessudkastet Kap. XI ad 4 og 5. Ligeledes er der i § 146, næstsidste Stykke, med Hensyn til den *Embedsmænd og andre, der handle i offentligt Hverv, paahvilende Tavshedspligt* givet en til Straffeprocessudkastets § 99, trediesidste Stykke, svarende Regel.

2) Det tidligere Forslags § 208 giver et Vidne Ret til at nægte at aflægge Vidnesbyrd, naar Besvarelsen af et Spørgsmaal maa antages at udsætte det selv, dets Ægtefælle, Forældre eller Børn for Beskæmmelse eller Straf eller for et ikke ganske uvæsentligt Formuetab eller anden dermed i Klasse staaende Skade, — dog at Vidnesbyrd i sidstnævnte Tilfælde ej kan nægtes angaaende Retshandler, ved hvilke Vidnet har ladet sig bruge som Vitterlighedsvidne, eller hvor det som Hjemmelsmand, Borgen, eller Fuldmægtig af Hensyn til Parten naturligen maa anses for pligtig til at give Oplysning om Forholdet.

Hele denne noget vage Regel vilde utvivlsomt fremkalde en Mængde Protester mod at svare, en Mængde Tvivlspørgsmaal, Stridigheder, Kendelser og Kæremaal. Den er derhos altfor vidtgaaaende. For at Retsplejen virkelig skal kunne røgte sin betydningsfulde Opgave paa tilfredsstillende Maade, er det af største Vigtighed, at der ikke gives Vidnerne Adgang til under alle Slags mere eller mindre intetsigende Paaskud at vægre sig ved at komme frem med Sandheden. Kun virkelig alvorlige Væggringsgrunde bør i saa Henseende komme i Betragtning. Nærværende Udkasts § 147 begrænser derfor Væggringsretten til saadanne Tilfælde, hvor Besvarelsen maa